

గ్రహణ నిర్ద్యాయము

చంద్రగ్రహణమైనచో మూడు జాములు ముందే భుజించవలెను. సూర్య గ్రహణమైనచో నాలుగుజాములు ముందే భోజనము చేయవలెను అని వృధ్ఘంతముడు చెప్పేను.

గ్రస్తోదయ చంద్రగ్రహణమైనచో ఆనాటి పగలు భోజనము చేయరాదు. (రాత్రి గ్రహణము విడిచిన తరువాత వండుకొని తినవలెను.) అని వృధ్వసిష్టుడు చెప్పేను.

గ్రహణము విడువకుండగనే సూర్యుడుగాని, చంద్రుడుగాని ఆస్తమించినచో పరదినమున శుద్ధబింబమును చూచిన తరువాతనే భుజించవలెను. (మాధవీయమున వ్యాసుడు చెప్పేను.)

బాలురు, వృద్ధులు, రోగాతురులు మాత్రము ఒక జాము ముందు తిన వచ్చును. ఆ తర్వాత గ్రహణమునకు ముందు తినరాదు. సాయంకాలము గ్రహణమైనచో పగలు భోజనము

చేయరాదు. గ్రహణమునాడు అహోరాత్రములు ఉపవాసము చేసినచో సర్వపాపములు తొలగును.

గ్రహణమునాడును, ముందువెనుకల రెండు రోజులును (మొత్తం 3 రోజులు) ఉపవసించినవాడు బ్రహ్మసాయజ్యము నొందును అని (లింగపురాణము లో ఉన్నది.)

కాని పుత్రవంతులకు ఇట్టి ఉపవాసమక్కరలేదు. సూర్యుడు గ్రహణము మధ్యనే ఆస్తమించినచో వారు బాలురవలెనే ముందు వెనుకల రెండు రెండు జాములు విడిచి తీనవచ్చును అని (జైమిని) చెప్పేను.

గ్రహణ విశేషములు

ఆదివారము సూర్యగ్రహణమును, సోమవారము చంద్రగ్రహణమును కలిగినచో దానికి “చూడామణి” అనిపేరు. ఆసమయమున చేసిన దానము అనంతఫలము నిచ్చును అని (వ్యాసుడు) చెప్పేను.

గ్రహణము పట్టగానే స్వానము, మధ్య దాన హోమాదులు, విడువగానే సచేల (కట్టుబట్టలతో) స్వానమును చేయవలెను.

గ్రహణ సమయములో వండిన పదార్థములను,

నీళ్వను నిలువ ఉంచరాదు. మజ్జిగ, పాలు,
తరవాణి, నూనె పిండివంటలు, ముంతల
(కాగుల)లో నీరు, (ఊరుగాయలు గూడ) తీలలు,
దర్ఖలు వేసి యుంచినచో దోషములేదు. గంగా
జలమునకు దోషము లేదు.

(జ్యోతిర్మిథమున మేధాతిథి చెప్పేను.)

సర్వవర్షముల వారును గ్రహణము విడిచిన
తరువాత స్వానము చేయ వలెను. అట్లు స్వానము
చేయనివాడు తరువాత వచ్చు గ్రహణముదాక
సూతకము గలవాడు అగును అని
(భార్యవార్ధున దీపిక లో ఉన్నది.)

గ్రహణ స్వానము అమంత్రకముగా చేయవలెను అని
(స్తుతిరత్నావళి లో ఉన్నది.)
దిగుడు బావులలో, బావినీళ్వలో, చెరువులలో
నదీనదములలో, సరస్వతిలలో గ్రహణమోక్ష
స్వానము చేయవలెను. రోగులు ఉష్ణోదకముతో
చేయవచ్చును అని

(మాధవీయమున శంఖుడు చెప్పేను.)
వేడి న్నీళ్వకంటే చన్నీళ్వ ఈస్వానమునకు

ప్రశ్నము.

బకరిచ్చిన నీళ్వకంటే తాను తెచ్చుకొన్న (తోడుకొన్న) నీళ్వ ప్రశ్నము. నూతి నీళ్వకంటే ప్రవాహోదకము శ్రేష్ఠము, అంతకంటే నదీస్నానము శ్రేష్ఠము.
అంతకంటేను గంగాస్నానము ఉత్తమము అని
(మార్గండేయుడు) చెప్పేను.

చంద్రుడు రాహుర్షుడైనపుడు గోదావరి స్నానమును, సూర్యుడు రాహు ర్షుడైనపుడు నర్జుదా స్నానమును విశేషమైన ఫలము నిచ్చును అని (మార్గండేయుడు) చెప్పేను.

చంద్ర గ్రహణమున సముద్రస్నానము ఆరురెట్లు ఫలము నిచ్చును అని (ప్రభాస ఖండము లో ఉన్నది.)

సూర్యుడు రాహు ర్షుడైనప్పుడు, గంగయందును, కనఖలమందును(హరిద్వార) నందు, ప్రయాగ యందును, పుష్కర క్షేత్రము నందును, కురుక్షేత్రమందును స్నానము మహా పుణ్యమునిచ్చును. స్నానము చేయలేనిచో ఆసమయమున వానిని స్వరించినను పుణ్యమే. అట్లు స్వరించినచో శతక్రతు ఫలము గలుగును. చూచినచో సర్వ పాపములు పోవును. తాకిన

(అడుగుపెట్టిన) చో గోమేధము చేసిన పుణ్యము గలుగును. గంగాది జలములు త్రాగినచో సూత్రామణి యాగఫలము కలుగును. స్వాన మాడినచో అశ్వమేధ ఫలము గలుగును. సూర్య చంద్ర గ్రహణము లందును, ఉత్తరాయణ ప్రవేశ పుణ్యకాలమందును ఈఫలములు గలుగును అని (మార్గండేయుడు) చెప్పేను.

సముద్రస్వాన విషయము

పర్వములలో సముద్రస్వానము చేయవలెను. ఆమావాస్యనాటి స్వానము విశేష ఫలమును ఇచ్చును. సర్వపాపహరము కూడ. మంగళ శుక్రవారములలో సముద్ర స్వానము పనికిరాదు అని (ఆశ్వలాయనుడు) చెప్పేను.

రావిచెట్టు, సముద్రము సేవింప దగినవే. కాని వానిని ముట్టు కొనరాదు. ముట్టుకొనవలసియున్నచో రావిని శనివారమునాడును, సముద్రమును పర్వము నందును తాకవచ్చును అని (భారతము) లో ఉన్నది. మంత్రములేకుండ, పర్వము కాకుండ, క్షోరము లేకుండగా మనుష్యులు ఎవ్వరును సముద్రమును దర్శాగ్రముతో గూడ తాకరాదు అని (స్వాంద

పురాణము, ప్రభాసఫిండము) లో ఉన్నది.
ఈ నియమములును, ఈ హేతువులును ఈ కాల
విశేషములును సేతువు (రామేశ్వరము), జగన్మాధ
క్లేత్రం (పురి) వద్ద సముద్రస్నానమునకు వర్తించవు.